

MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ THU HÚT VỐN ĐẦU TƯ TRỰC TIẾP NƯỚC NGOÀI VÀO KHU CÔNG NGHỆ CAO HÒA LẠC

Th.s Nguyễn Thị Thanh Mai

Học viện Ngân hàng

Để đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đồng thời tích cực và chủ động hội nhập kinh tế quốc tế, việc đẩy nhanh tốc độ đổi mới công nghệ để nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp là nhu cầu tất yếu. Những năm qua, Nhà nước đã và đang kiên trì thực hiện xây dựng các khu công nghệ cao tại Hà Nội và TP. Hồ Chí Minh. Nhiều doanh nghiệp công nghệ cao đã ra đời đang hoạt động trong lĩnh vực công nghệ thông tin (CNTT), vi điện tử, viễn thông, công nghệ sinh học (CNSH), cơ khí chính xác và tự động hóa, vật liệu mới với nhiều dự án công nghệ cao đang được triển khai tại các doanh nghiệp vừa và nhỏ để nâng cao năng lực cạnh tranh và chủ động tham gia hội nhập. Trong bối cảnh đó, các doanh nghiệp đang cần sự hỗ trợ của Nhà nước trong việc đầu tư đối với các dự án đổi mới công nghệ và bước đầu trong việc hình thành các doanh nghiệp công nghệ cao để chuẩn bị đối mặt với những thách thức của quá trình hội nhập.

1. Tổng quan về khu công nghệ cao Hòa Lạc

Khu Công nghệ cao Hòa Lạc được thành lập theo Quyết định số 198/1998/QĐ- TTg của Thủ tướng Chính phủ ngày 12 tháng 10 năm 1998. Với tổng diện tích 1586 ha, khu công nghệ cao Hòa Lạc được xây dựng theo mô hình thành phố khoa học với đầy đủ các dịch vụ tiện ích và những khu chức năng chính:

- Khu phần mềm có diện tích 76 ha, bố trí tại khu bán đảo, xung quanh có hồ Tân Xã bao bọc; tại đây bố trí các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực sản xuất, kinh doanh phần mềm.

- Khu nghiên cứu và triển khai (R&D) có quy mô 229 ha, nằm phía trên khu công nghiệp công nghệ cao và bao quanh khu phần mềm, là nơi tập trung các ngành nghiên cứu, triển khai ứng dụng công nghệ cao, đồng thời là nơi đào tạo các tài năng phục vụ các ngành công nghệ cao.

- Khu công nghiệp công nghệ cao có quy mô 549,5 ha được bố trí tại phía Nam khu công nghệ cao Hòa Lạc, là nơi tập trung các nhà máy sản xuất các sản phẩm công nghệ cao. Trong Khu công nghiệp công nghệ cao có hệ thống

kho ngoại quan phục vụ cho hoạt động xuất khẩu, nhập khẩu hàng hóa

- Khu giáo dục và đào tạo có quy mô 108 ha, bố trí tại phía Bắc khu công nghệ cao, cạnh đường quốc lộ 21, tại đây phát triển các trường đại học, các trung tâm giáo dục, đào tạo và dạy nghề, là nơi cung cấp đội ngũ nhân lực có tay nghề cao.

- Khu trung tâm có diện tích 50 ha, nằm cạnh Khu phần mềm, tại đây bố trí các công trình dịch vụ công cộng như: Các tòa nhà hành chính văn phòng làm việc, trung tâm hội nghị, trung tâm thông tin, bảo tàng, bưu điện, khách sạn, nhà hàng...

- Khu dịch vụ tổng hợp có diện tích 87,5 ha, là khu dịch vụ đa chức năng, bao gồm: thương mại, kinh doanh, siêu thị, nhà hàng, khách sạn, y tế, dân sinh... phục vụ đầy đủ các yêu cầu trong và ngoài Khu công nghệ cao.

Khu công nghệ cao Hòa Lạc có một vị trí chiến lược, cách trung tâm Hà Nội 30 km về phía Tây, 60 km từ Sân bay Quốc tế Nội Bài, 20 km từ Cảng Sơn Tây, cách cảng Hải Phòng và Cái Lân 150 km. Bên cạnh đó, Khu công nghệ cao Hòa Lạc còn nằm trong vùng tam giác kinh tế Hà Nội- Hải Phòng- Quảng Ninh, dọc

theo đường cao tốc Láng- Hòa Lạc nối liền trung tâm Hà Nội với các tỉnh Tây Bắc. Khu công nghệ cao Hòa Lạc nằm giữa các dự án trọng điểm của quốc gia như: Trường Đại học Quốc gia Hà Nội, Làng Văn hóa các Dân tộc Việt Nam, Khu sinh thái Ngọc-Liệp, Khu đô thị Đông Xuân- Tiến Xuân.

2. Phân tích thực trạng thu hút vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài vào khu công nghệ cao Hòa Lạc

Theo quy hoạch, khu công nghệ cao Hòa Lạc- với tổng diện tích 1.586 ha, ngoài 4 khu chức năng chính là nghiên cứu và công nghệ cao, công viên phần mềm và khu giáo dục đào tạo, còn có các khu trung tâm, dịch vụ tổng hợp, nhà ở kết hợp văn phòng, chung cư, tiện ích, giải trí, thể dục thể thao.

Ngoài ra, một phần diện tích đất của Khu công nghệ cao sẽ được quy hoạch phát triển không gian, đất cây xanh và hệ thống hạ tầng kỹ thuật gồm giao thông liên lạc, điện nước và bảo vệ môi trường.

Theo dự kiến, dân số trong khu công nghệ cao Hòa Lạc từ chỗ có khoảng 11.000 người hiện nay sẽ lên đến 143.500 người (năm 2015), và 229.000 người (năm 2020).

Bảng 1: Quy hoạch bố trí diện tích các khu chức năng

Phân khu	Diện tích(ha)	Tỉ lệ (%)
Khu phần mềm	76	4,79
Nghiên cứu và triển khai (R&D)	229	14,44
Công nghiệp công nghệ cao	549,5	34,65
Giáo dục và đào tạo	108	6,81
Trung tâm thành phố CNC	50	3,15
Dịch vụ tổng hợp	87,5	5,52
Nhà ở kết hợp văn phòng	42	2,65
Chung cư và biệt thự	26	1,64
Khu tiện ích	110	6,93
Giải trí và thể dục thể thao	33,5	2,11

Nguồn: Ban quản lý dự án Khu CNC Hòa Lạc

Tại lễ công bố quy hoạch, Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ ông Hoàng Văn Phong cho biết, trong tầm phát triển của khu công nghệ cao Hòa Lạc là các ngành và lĩnh vực công nghiệp công nghệ cao như công nghệ thông tin, viễn thông, điện tử, sinh học, cơ điện tử, chế tạo máy, vật liệu mới và năng lượng mới.

Được biết, các nhà đầu tư vào khu công nghệ cao Hòa Lạc sẽ nhận được nhiều ưu đãi, như miễn thuế 4 năm đầu và giảm 50% trong 9 năm tiếp theo, chỉ phải nộp 10% trong 15 năm đầu tiên chịu thuế... Tuy nhiên, đối với nhiều nhà đầu tư thì mức ưu đãi này còn nhiều hạn chế (đặc biệt đối với các nhà đầu tư nước ngoài), do đặc thù của khu công nghệ cao họ đề nghị Việt Nam cần mở rộng chính sách ưu đãi hơn nữa.

Đến nay, khu công nghệ cao Hòa Lạc đã có 37 dự án đầu tư, và với nhiều khó khăn trước mắt, tuy nhiên bước đầu đã có một số nhà máy hoạt động, sản xuất ra các loại sản phẩm như chip điện tử, cáp quang, pin năng lượng mặt trời, đèn led, thiết bị cơ khí chính xác...

Hiện có hai trường đại học đặt trụ sở tại đây là Đại học FPT và Đại học Khoa học công nghệ Hà Nội (do Viện Khoa học Việt Nam làm chủ đầu tư) với mục tiêu trở thành những trường đại học đẳng cấp quốc tế.

Sau hơn 10 năm, nhìn

chung cơ sở hạ tầng ở đây còn hoang sơ; việc quy hoạch còn nhiều bất cập, thường xuyên phải sửa đổi, bổ sung... sự chậm trễ trong công tác giải phóng mặt bằng, xây dựng cơ sở vật chất ban đầu là nguyên nhân chính dẫn đến hạn chế trong việc thu hút vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài tham gia đầu tư vào khu công nghệ cao Hòa Lạc trong thời gian qua. Tính đến thời điểm cuối tháng 3/2010 thì gần như chưa có công ty nước nào hoạt động tại khu công nghệ cao Hòa Lạc, hiện nay mới chỉ có 3 công ty nước ngoài cam kết đầu tư tại đây, bao gồm:

- Công ty TNHH Silicon: Quốc tịch Hoa Kỳ; lĩnh vực kinh doanh: Sản xuất vật liệu mới trong ngành công nghiệp sử dụng năng lượng mặt trời; diện tích đăng ký: 10,9 ha; vốn đăng ký đầu tư: 350 triệu USD.

- Công ty TNHH Điện tử NOBLE, Nhật Bản; là sản xuất và kinh doanh Vi điện tử- Công nghệ thông tin- Viễn thông; diện tích đăng ký là 3 ha; vốn đăng ký đầu tư: 95,5 triệu USD.

- Công ty TNHH tập đoàn OE TEK của Đài Loan, sản xuất và lắp ráp đầu nối dây cáp quang, diện tích đăng ký: 01 ha, vốn đăng ký đầu tư: 70,17 triệu USD.

Do cơ sở hạ tầng chưa hoàn thiện, chưa có mặt bằng sạch cùng với tình hình suy giảm kinh tế thế giới và trong nước nên các hoạt động đầu tư trong khu công nghệ cao Hòa Lạc năm 2009 chưa thực sự

sôi động, nhiều nhà đầu tư tiềm năng mới chỉ dừng lại ở mức thăm dò.

Dù vậy, đến nay hầu hết các khu chức năng chính đều đã có nhà đầu tư. Trong 10 khu chức năng đã có 5 khu có tỷ lệ đăng ký đầu tư gần lấp đầy 100%. Tuy nhiên, các dự án đăng ký đầu tư chủ yếu là của Việt Nam.

Trong năm 2009, Ban Quản lý đã cấp phép cho 5 dự án tổng vốn đầu tư là 6298 tỷ đồng với diện tích đất

là 58,6 ha, với tổng vốn đã đăng ký là 9481 tỷ đồng (vốn trong nước) và 515,67 triệu USD (vốn đầu tư đăng ký đầu tư của 03 công ty nước ngoài nêu trên), diện tích đất là 84,7 ha.

Với vai trò là khu công nghệ cao đầu tiên của Việt Nam, có thể thấy việc thu hút vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) vào khu công nghệ cao Hòa Lạc trong thời gian qua là chưa tương xứng với tầm vóc cũng như chiến lược phát triển và định hướng của Đảng và Nhà nước. Cơ chế, chính sách thu hút vốn đầu tư nước ngoài trong thời gian qua chưa đồng bộ, Luật Công nghệ cao đã được phê duyệt, tuy nhiên do đặc thù của Khu công nghệ cao Hòa Lạc nên việc triển khai đầy mạnh quá trình thu hút vốn đầu tư nói chung và vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài còn hạn chế (đặc biệt là vốn FDI). Do vậy, trong thời gian tới, để có thể thúc đẩy quá trình thu hút vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài, một mặt chúng ta phải hoàn thiện cơ sở vật chất, hạ tầng kỹ thuật hiện có, mặt khác phải có cơ chế riêng biệt để thu hút vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài.

3. Một số ý kiến đề xuất nhằm đẩy mạnh thu hút vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài vào khu công nghệ cao Hòa Lạc

* Kiến nghị đối với Chính phủ

Chính phủ cần đưa ra chính sách ưu đãi, khuyến khích đặc biệt cho các nhà đầu tư nói

chung và các nhà đầu tư nước ngoài nói riêng tham gia vào đầu tư khu công nghệ cao Hòa Lạc (đặc biệt là chính sách thuế). Đây có thể coi là vấn đề quan trọng nhất để thu hút vốn FDI vào Khu công nghệ cao Hòa Lạc trong thời gian tới, tạo ra lợi thế cạnh tranh so với các khu công nghệ cao, khu công nghiệp khác trong và ngoài nước.

Nhà nước cần có cơ chế khuyến khích kiều bào tham gia đầu tư phát triển đất nước nói chung và đầu tư vào khu công nghệ cao Hòa Lạc nói riêng, đây có thể coi là một nguồn lực đầu tư rất lớn.

Để có thể thu hút các nhà đầu tư nước ngoài tham gia vào khu công nghệ cao Hòa Lạc, Chính phủ cần chỉ đạo cho các Viện khoa học nhanh chóng triển khai di dời về Khu công nghệ cao, xây dựng Đại học Quốc gia Hà Nội tại Hòa Lạc, các Trường Đại học Quốc tế, Đại học FPT... để đảm bảo nguồn nhân lực cả về lượng và chất phục vụ cho nhu cầu của khu công nghệ cao Hòa Lạc.

Về vốn đầu tư: Tập trung vốn đầu tư hoàn thiện cơ sở hạ tầng thiết yếu đảm bảo hoạt động của Khu công nghệ cao Hòa Lạc trong thời gian tới. Hiện nay, một phần do khó khăn trong vấn đề giải phóng mặt bằng, một phần khác là do tình hình đầu tư còn thiếu tập trung, dàn trải nên hiệu quả thực tế đem lại không cao, việc đầu tư còn mang nặng tính chủ quan.

Đôn đốc các đơn vị hoàn thành đúng tiến độ để ra trong việc xây dựng khu công nghệ cao Hòa Lạc. Có cơ chế quản lý giám sát chặt chẽ, nâng cao trách nhiệm của Ban quản lý, xử lý kịp thời những vấn đề phát sinh trong quá trình triển khai, thực hiện dự án.

Hoàn thiện các văn bản liên quan đến đầu tư nước ngoài, các văn bản hướng dẫn của Luật Đầu tư nước ngoài, Nghị định số 108/2006/NĐ-CP ngày 22/08/2006 của Chính phủ.

Tăng cường năng lực và thẩm quyền cho Ban quản lý khu công nghệ cao Hòa Lạc, việc làm này giúp tăng tính

chủ động trong việc triển khai Dự án, tránh được các thủ tục rườm rà sẽ mất rất nhiều thời gian cũng như cơ hội. Tuy nhiên, Chính phủ cũng cần đưa ra một cơ chế giám sát chặt chẽ, đề cao tính tự chủ, tự chịu trách nhiệm của Ban quản lý trong việc triển khai, xây dựng và quản lý dự án.

* Kiến nghị đối với ban quản lý dự án

- Quy hoạch, tuyển chọn đội ngũ cán bộ, công chức có đủ năng lực, tầm huyết để có thể đảm bảo chất lượng cũng như tiến độ mà Đảng và Nhà nước đã đưa ra trong quy hoạch.

Nhân tố con người có vai trò quyết định trong mọi hoạt động, do vậy trước mắt, để có thể cải thiện tình hình thì vấn đề tìm người có đủ năng lực, có đủ tầm huyết nghề nghiệp có vai trò rất lớn đến thành công của dự án trong thời gian tới.

- Nhanh chóng hoàn thiện quy hoạch tổng thể, quy hoạch chi tiết, đồng bộ hóa cơ sở vật chất, cơ sở hạ tầng bước đầu cho khu công nghệ cao Hòa Lạc.

- Cho đến nay, Bộ Khoa học- Công nghệ (Ban quản lý dự án) đang trình Thủ tướng Chính phủ dự thảo lần 3 vấn đề quy hoạch tổng thể, quy hoạch chi tiết Khu công nghệ cao Hòa Lạc. Do vậy, để có thể nâng cao khả năng thu hút vốn FDI trong thời gian tới, Bộ Khoa học- Công nghệ nhanh chóng hoàn thiện việc quy hoạch nêu trên, điều này có ảnh hưởng rất lớn đến việc thu hút FDI vì đây là cơ sở để xây dựng cơ sở vật chất, các điều kiện bước đầu khu công nghệ cao Hòa Lạc.

- Cần có phương án huy động các nguồn lực ngoài ngân sách để thực hiện dự án. Nguồn vốn ngân sách nhà nước hàng năm có hạn, mỗi năm chỉ đáp ứng được khoảng 300- 400 tỷ đồng, vì vậy để có thể nhanh chóng đưa dự án vào hoạt động, Ban quản lý dự án cần có phương án huy động thêm các nguồn lực khác ngoài ngân sách nhà nước để triển khai thực hiện, chúng ta có thể dùng vốn xã hội hóa,

đầu tư dưới dạng BT, BTO, BOT hoặc có thể vay ưu đãi.

- Xây dựng, quảng bá thương hiệu Khu công nghệ cao Hòa Lạc đối với các nhà đầu tư trên thế giới tạo tiền đề thu hút vốn FDI đổ vào Dự án. Mặc dù trong thời gian qua chúng ta đã tổ chức một số hội thảo trong và ngoài nước, một số cuộc họp cấp cao đã đề cập nhiều đến vấn đề quảng bá thương hiệu cho khu công nghệ cao Hòa Lạc, tuy nhiên có thể nhận thấy rằng như thế là chưa đủ với tầm vóc, cũng như chiến lược của chúng ta, vì vậy điều cần thiết lúc này là cần xây dựng một chiến lược quảng bá sâu, rộng hơn, có tầm ảnh hưởng lớn hơn đối với các nhà đầu tư, đặc biệt là các nhà đầu tư nước ngoài. Đồng thời nâng cấp trang tin điện tử về xúc tiến đầu tư nước ngoài, cập nhật tài liệu xúc tiến đầu tư bằng một số ngôn ngữ đáp ứng nhu cầu của số đông nhà đầu tư (tiếng Anh, tiếng Nhật, tiếng Trung, tiếng Hàn, tiếng Nga).

- Thường xuyên đào tạo đội ngũ cán bộ công nhân viên của Ban quản lý để đáp ứng những yêu cầu mới đặt ra trong quá trình xây dựng và quản lý dự án.

- Tối giản thủ tục đăng ký kinh doanh cho các nhà đầu tư, nên áp dụng cơ chế một cửa (các tỉnh đang làm); ghi nhận những ý kiến đóng góp của các nhà đầu tư để hoàn thiện hơn công tác quản lý cũng như đáp ứng những yêu cầu của họ.

- Để việc xây dựng Khu công nghệ cao Hòa Lạc có hiệu quả và theo đúng nguyên tắc đã đề ra, Ban quản lý dự án, Bộ Khoa học và Công nghệ cần có cơ chế giám sát chặt chẽ các chủ đầu tư trong việc thực hiện các quy định của pháp luật hiện hành. □

Tài liệu tham khảo:

1. Bộ Kế hoạch và Đầu tư
2. Bộ Khoa học – Công nghệ (Ban quản lý dự án khu CNC Hòa Lạc-2009).